

בריאאת העולם

עבודת בראשית, פרק א

רקע עיוני

"ברוך שאמר והיה העולם". בעשרה מאמרות ("ויאמר אלקים") נברא העולם וזה סדרם: בראשית ברא, יהי אור, יהי רקיע, יקוו המים, תדשא הארץ, יהי מאורות, ישרצו המים ועוף יעופף, תוצא הארץ נפש חיה למינה, נעשה אדם, אעשה לו עזר כנגדו.

העולם נברא בשישה ימים, ופאר היצירה – האדם – נברא ביום השישי. נשאלת השאלה, אם האדם הוא פאר היצירה, מדוע נדחתה בריאתו? מדוע הוא לא נברא ראשון?

אחת התשובות היא: כל מה שנברא – לכבוד האדם נברא, שימצא הכול מוכן לפניו. את המסר הזה חשוב להעביר לילדים.

פרק זה המתאר את בריאת העולם קשה לסיפור, שכן אין בו עלילה דרמטית או תיאורים התואמים את ניסיון חייהם של הילדים ואת יכולת ההתמצאות שלהם. לכן מומלץ לקצר בסיפור הבריאה ולצמצמו לשלושה סיפורים: סיפור הבריאה מיום ראשון עד שישי, סיפור בריאת האדם וסיפור השבת (הצעה לסיפור השבת ראו ב"שבילי הגן", משרד החינוך והתרבות, ירושלים התשנ"ב, חלק א, עמ' 165). חשוב לשלב בסיפור אמצעי המחשה.

דרך לספר

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. וְהָאֵרֶץ הָיְתָה תוֹהוּ וָבוֹהוּ...

פסוקים א-ב

רק אלהים היה בעולם. לא היה כלום, הארץ הייתה תוהו ובוהו. חושך, והרבה מאוד מים בכל מקום. לא היה ים, לא הייתה יבשה, לא פרחים ולא עצים, לא שמש ולא ירח ולא כוכבים, גם בעלי חיים לא היו. ולא היו

ה' המשיך ואמר:

"וַתִּשָּׂא הָאָרֶץ דָּשָׁא עֵשֶׂב... עֵיץ עֵשֶׂה פִּרְי"

פסוקים א-ג

ה' אמר ונבראו העצים, הפרחים, הדשא והעשב. כל הצמחים נבראו ביום השלישי.

ביום הרביעי ה' אמר:

"וַיְהִי מַאֲדָה"

פסוק ד'

ה' אמר, ונבראו השמש, הירח והכוכבים.

ביום החמישי ה' ברא את הדגים, את העופות ואת בעלי החיים הנמצאים במים. ה' בירד את הדגים, את העופות ואת בעלי החיים שבמים שיתרבו וימלאו את הארץ.

ביום השישי ה' ברא את החיות, את הבהמות ואת האוחלים. ה' הביט על העולם שברא וראה כי הוא טוב ויפה. מה אתם חושבים, מה עוד ה' צריך היה לברוא? מה היה חסר בעולם?

שאלה זו מכוננת לעורך את הילדים לחשוב מה הדבר העיקרי שהיה חסר בעולם. רצוי לסכם את הדיון ולהעביר את המסר: חסר היה בעולם משהו שיהיה מכל מה שכל ברא לברוא. זו הזדמנות להתחיל לפתח את הרעיון שכל מה שנברא נעשה לכבוד האדם – רעיון שנמשיך לפתח במחידה הבאה.

בני אדם, אפילו איש אחד לא הות. רק ה' היה בעולם. והא' החליט לברוא עולם טוב, עולם יפה.

המדגשה החזרת שרק ה' היה בעולם נאה למנוע את השאלה מי ברא את ה'. הציון "אפילו איש אחד לא היה" נא לחדגיש את "מחדו של ה' בעולם ואת הבדלתו מהאדם.

ביום הראשון ה' אמר:

"וַיְהִי אֵוֶר, וַיְהִי אֹר"

פסוק ג

ה' אמר שיהיה אור, ונתנה אור.

ביום השני ה' אמר:

"וַיְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם"

פסוק ד'

ה' אמר שיהיה רקיע, ונברא הרקיע. שם היו מים. שם מים. וה' קרא לרקיע שמים.

ביום השלישי ה' אמר:

"וַיִּקְוּ הַמַּיִם מַתְחַת הַרְקִיעַ וַתֵּרָא הַיַּבְשָׁה"

פסוק ט

ה' אמר שהמים יאספו למקום אחד, והמים נאספו למקום אחד ונראתה היבשה, האדמה.

ברכה לביא

"וידו אור", מתוך: "ששת ימי הבריאה", באדיבות האמנית

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים "נַעֲשֵׂה אָדָם... וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם...
זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָא אֹתָם

פסוקים ב' - י"ב

בפעם הבאה אספר לכם כיצד ה' ברא את האדם.

רצוי להמחיש לילדים את מעשה הבריאה, שהיה בו סדר חינוכי: הבריאה של יום אחד שימשה בסיס ליום הבא, וכך העולם הלך והסתדר, הלך ונעשה יפה יותר וטוב יותר. רצוי להכין מתנות (סקיצות) של הברואים ותוך כדי הסיפור לחוסיף את הנברא באותו יום. אפשר להשתמש בשני רקעים: רקע שחור המבליט את החושך, ועליו ערבוביה של צבעי אש ומים, ולידו רקע לבן המבליט את האור, ועליו יונתו תוך כדי הסיפור המתוות המתאימות. הצבע המאפיין את היום יהיה הצבע העיקרי של המתווה היומית. בעקבות הסיפור, רצוי לפתח רבישיח ולהבחין בין ברואי ה' לבין מעשי ידי אדם. רצוי ללוות פעילות זו בתמונות או בחפצים למיין.

הצעות לפעילויות בעקבות היחידה הסיפורית

- תובוננות במבחר צילומים של שמים או של ים (מתוך שבועונים או מתוך לוחות שנה). הילדים יתרשמו ויצירו בהתאם.
- אמירות נוספת - הגנת תדביק על בריסטול קטע מתוך צילום של ים או שמים והילדים ישלמו את הציור. רצוי להשתמש בצבעי פנדה ממוס שחם "רכים" ונוחים למריחה.
- חזיקה חופשית של יבשה מסוגים שונים של אדמה (בנוונים ובמיקומים שונים).

פסוקים א' - י"ב

והעשב כל הצמחים נבראו

פסוק י'

ות העופות ואת בעלי החיים

ונות ואת הזוחלים. ה' הביט

והילדים לחשוב מה הדבר
עו לטכס את הדיון ולהעביר
נושחו שיהנה מכל מה שה'
וחיל לפתח את הרעיון שכל
אדם - רעיון שנמשך לפתח